

25.01.2019

Prioritățile în supravegherea bancară ale Băncii Naționale a Moldovei pentru anul 2019

Banca Națională a Moldovei este autoritatea competentă pentru băncile licențiate din Republica Moldova și deține rolul principal în domeniul supravegherii și reglementării bancare, promovând în permanență standarde înalte de independență, profesionalism și etică. Așteptarea Băncii Naționale este ca băncile să implementeze adecvat noile reglementări (Basel III), să investească în dezvoltarea domeniului tehnologiilor informaționale și să își concentreze mai mult eforturile pe finanțarea economiei reale.

Ca și în anul precedent, în 2019, Banca Națională a Moldovei va continua reformarea cadrului autohton de reglementare și supraveghere bancară. Reformele în domeniul supravegherii bancare (Basel III) sunt îndreptate spre consolidarea sectorului bancar în ansamblu și a fiecărei bănci în parte – condiții prealabile pentru reluarea finanțării sectorului real și pentru creșterea economică durabilă a țării. În special, aceste reforme au ca scop asigurarea unei guvernări corporative sănătoase, transparentizarea sectorului bancar autohton în vederea atragerii potențialilor investitori și creditori, precum și menținerea unui sector bancar solid.

Urmare evaluării principalelor riscuri și provocări aferente activității bancare, ținând cont de schimbările în reglementarea și supravegherea bancară în contextul Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană, de cele mai recente evoluții economice, precum și de acțiunile agreeate cu Fondul Monetar Internațional, au fost stabilite domeniile principale pe care se va axa procesul de supraveghere bancară în anul 2019:

- I. Calitatea și transparența acționarilor;
- II. Guvernanța internă a băncii, managementul riscului și procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri (ICAAP);
- III. Activitatea de creditare, riscul de credit și expunerile față de persoanele afiliate;
- IV. Riscul asociat tehnologiilor informațiilor și comunicațiilor (TIC);
- V. Combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

I. Calitatea și transparența acționarilor

O prioritate în exercitarea supravegherii bancare de către Banca Națională rămâne evaluarea calității și transparenței acționarilor pentru asigurarea dezvoltării unei guvernări corporative sănătoase la nivelul sectorului bancar și atragerea investitorilor ce corespund înaltelor cerințe de calitate.

Urmare măsurilor întreprinse de Banca Națională privind acționarii netransparenți și care nu corespund criteriilor de calitate, actualmente, peste 70% din activele bancare sunt gestionate de grupuri financiare internaționale cu reputație solidă.

Astfel, pe parcursul anului 2018, pe piața bancară autohtonă au venit acționari strategici noi:

- Banca Transilvania din România, cu sprijinul Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), a devenit acționar indirect la B.C. „VICTORIABANK” S.A.;
- Intesa Sanpaolo din Italia - acționar unic la B.C. „EXIMBANK” S.A, banca devenind parte a Grupului Intesa Sanpaolo.

- De asemenea, a fost achiziționat pachetul unic de acțiuni în mărime de 41,09% al BC „MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A. de către un consorțiu de investitori format din BERD, Invalda INVL și Horizon Capital.

Totodată, în vederea asigurării permanente a unui sector bancar transparent, pe parcursul anului 2018, Banca Națională a aplicat sancțiuni și alte măsuri sancționatoare unor acționari ai băncilor mici, din cauza necorespunderii criteriilor de calitate potrivit și adecvat stabilite de legislație și a neprezentării informațiilor necesare evaluării acestora.

În anul 2019, Banca Națională va continua procesul de transparentizare și urmărire a corespunderii criteriilor de calitate a acționarilor din sectorul bancar în vederea respectării celor mai bune practici ale guvernării corporative, inclusiv îndeplinirea angajamentelor asumate de Republica Moldova față de partenerii de dezvoltare și va întreprinde măsurile de rigoare privind încălcările constatate în acționariatul bancar.

II. Guvernanța internă a băncii, managementul riscului și ICAAP

a) Verificarea corespunderii activității băncilor cerințelor prudențiale și asigurarea unei raportări calitative și fără erori

La 30.07.2018 au intrat în vigoare noile reglementări conform cerințelor Basel III, conform cărora băncile calculează rata fondurilor proprii corelând-o cu expunerile la riscul de credit, riscul de piață și la riscul operațional. De asemenea, noile reglementări au stabilit și mărimea amortizoarelor de capital, care vor atenua impactul asupra fondurilor proprii în cazul unor situații de șoc la nivel macroeconomic.

Totodată, Banca Națională a Moldovei va continua elaborarea actelor normative pentru implementarea exhaustivă a prevederilor Legii nr.202/2017 privind activitatea băncilor, pe parcursul anului 2019 urmând a fi aprobate sau îmbunătățite regulamentele privind unele cerințe prudențiale ce țin de expunerile mari, persoanele afiliate, lichiditate etc. În acest context, în cadrul controalelor pe teren și din oficiu, BNM va verifica conformarea activității băncilor cerințelor prudențiale existente și celor care vor intra în vigoare în anul 2019.

De asemenea, Banca Națională, ca autoritate de supraveghere, va desfășura în permanență o activitate care să asigure prezentarea de către bănci a rapoartelor financiare și prudențiale exacte și în termenele stabilite. În vederea asigurării unei raportări calitative și fără erori, Banca Națională va verifica dacă rapoartele prezentate de bănci sunt veridice, complete și corecte în conformitate cu actele normative;

b) Evaluarea guvernanței interne a băncii și a managementul riscului

În anul 2019, la solicitarea Băncii Naționale, băncile vor prezenta în continuare informația privind activitatea organelor de conducere, a auditului intern, a subdiviziunilor aferente funcțiilor de administrare a riscurilor, de conformitate, privind rezultatele testărilor la stres derulate și măsurile luate de către organele de conducere etc. În exercitarea supravegherii pe teren și la distanță, Banca Națională va verifica cadrul de administrare a activității, strategiile, procesele și mecanismele implementate de fiecare bancă pentru respectarea legislației în vigoare, precum și asigurarea unei gestiuni adecvate a riscurilor la care se expune.

De asemenea, Banca Națională a Moldovei va monitoriza activitatea comitetelor specializate ale consiliilor băncilor, în vederea transparenței și independenței membrilor acestor comitete, precum și impactul asupra guvernanței interne a băncii;

c) Procesul intern de evaluare a adecvării capitalului (Internal Capital Adequacy and Assessment Process (ICAAP))

Procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri este o componentă a procesului de conducere a băncii și a culturii decizionale a acesteia ce asigură organul de conducere cu posibilitatea să evalueze în mod continuu profilul de risc al băncii și gradul de adecvare a capitalului intern în raport cu acesta.

În anul 2019, băncile vor prezenta primele raportări privind procesul de evaluare a adecvării capitalului intern (ICAAP). Banca Națională va verifica modul în care băncile: a) identifică, măsoară, diminuează și raportează riscurile la care sunt sau pot fi expuse, evaluează și calculează necesitățile de capital intern; b) planifică și mențin sursele de capital intern

necesare realizării adecvării capitalului la profilul de risc al băncii. Verificarea calității procesului de evaluare a adecvării capitalului la riscuri (ICAAP) va deveni o componentă fundamentală a procesului de evaluare și supraveghere (Supervisory Review and Evaluation Process (SREP));

d) Procesul de evaluare și supraveghere (SREP)

În anul 2019, BNM va efectua pentru prima dată procesul de evaluare și supraveghere (SREP) pentru fiecare bancă, cu scopul de a determina în ce măsură cadrul de administrare a activității, strategiile, procesele și mecanismele implementate de o bancă, fondurile proprii deținute și lichiditatea acesteia asigură o administrare prudentă și o acoperire adecvată a riscurilor în raport cu profilul de risc al băncii.

Totodată, Banca Națională va realiza: evaluarea tuturor riscurilor semnificative ale băncii; revizuirea și evaluarea ICAAP și a testărilor la stres; revizuirea și evaluarea respectării cerințelor prudențiale prevăzute de Legea nr. 202/2017 și a prevederilor actelor normative emise de Banca Națională; identificarea problemelor curente și potențiale, a vulnerabilităților băncii și a deficiențelor din cadrul de administrare a activității și de gestionare a riscurilor băncii. Urmare rezultatului evaluării generale SREP, după caz, Banca Națională a Moldovei va aplica măsuri de supraveghere prevăzute de legislație.

III. Activitatea de creditare, riscul de credit și expunerile față de persoanele afiliate

În structura activelor ponderea cea mai mare îi revine portofoliului de credite, care la 31.12.2018 a constituit 42,6%. Ponderea relativ mică a portofoliului de credite în activele sectorului bancar denotă faptul că băncile dispun de lichidități excesive, ceea ce diminuează profitabilitatea acestora. O concentrare mai mare a băncilor pe finanțarea economiei reale va permite acestora și obținerea unor venituri mai mari.

Pe parcursul anului 2018, atât creditele neperformante, cât și portofoliul de credite au avut un trend pozitiv. Astfel, soldul creditelor neperformante a descrescut cu 27,7%, constituind 12,5% din portofoliul de credite, iar portofoliul de credite s-a majorat cu 5,9%. Cu toate acestea, ponderea creditelor neperformante în totalul creditelor rămâne a fi înaltă, riscul de credit, ca și în anii precedenți, va continua să fie și în 2019 un domeniu prioritar al funcției de supraveghere. În acest sens, o atenție sporită se va acorda diminuării nivelului creditelor neperformante, modalităților de rambursare a acestora, precum și calității sursei secundare de rambursare a creditelor și valorii asigurării creditelor. Totodată, băncile își vor intensifica eforturile în scopul reducerii ratei creditelor neperformante prin implementarea strategiilor de reducere a creditelor neperformante, vânzarea gajului, cesiunea creditelor persoanelor terțe etc.

De asemenea, BNM va continua monitorizarea grupurilor de persoane/persoane afiliate aflate în legătură, în vederea raportării reale a expunerilor și conformării acestora limitelor prudențiale stabilite.

IV. Riscul asociat tehnologiilor informațiilor și comunicațiilor (TIC)

În domeniul riscurilor TIC, în anul 2018 a fost aprobat Regulamentul privind cerințe minime pentru Sistemele Informaționale și de Comunicare ale băncilor, fiind inițiată evaluarea băncilor licențiate în cadrul controalelor pe teren conform regulamentului nou aprobat, cu prescrierea măsurilor ce urmează a fi întreprinse de bănci pentru a remedia riscurile identificate.

În anul 2019, Banca Națională a Moldovei va continua evaluarea băncilor în conformitate cu regulamentul sus-menționat. Totodată, va fi elaborat Ghidul privind evaluarea riscurilor asociate domeniului TIC, care va fi public pentru bănci, ca acestea să fie la curent cu metodologiile aplicate de inspectorii Băncii Naționale a Moldovei la evaluarea riscurilor asociate TIC în cadrul controalelor pe teren. De asemenea, Banca Națională va transpune în legislația Republicii Moldova actele normative emise de Banca Centrală Europeană aferente evaluării și gestiunii riscurilor TIC (ex. riscurile de externalizare TIC, cloud services).

V. Combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

Pe parcursul anului 2018 au fost depuse eforturi considerabile pentru consolidarea domeniului prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (PCSBFT) prin: a) îmbunătățirea cadrului normativ aferent domeniului în activitatea entităților raportoare supravegheate de BNM; b) asigurarea efectuării unui audit extern complex în domeniul PCSBFT la toate băncile licențiate, ceea ce va permite de a evalua adecvarea gradului de conformare a băncilor cu normele aferente domeniului, și determinarea măsurilor suplimentare necesare a fi luate pentru respectarea cerințelor privind PCSBFT; c) inițierea de către bănci a unui nou proces de identificare și evaluare a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului și aprobarea planurilor de acțiune pentru minimizarea vulnerabilităților și a amenințărilor identificate ș.a.

Banca Națională a Moldovei va întreprinde în continuare măsuri menite să prevină și să limiteze riscul asociat domeniului prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului prin supravegherea entităților raportoare în cadrul inspecțiilor planificate și va contribui la îmbunătățirea procedurilor interne și a mecanismului de supraveghere din oficiu, inclusiv prin implementarea unei soluții informatice, în scopul determinării și asigurării capacității entităților supravegheate de a identifica și evalua corespunzător riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului.

Totodată, Banca Națională a Moldovei își va conjuga eforturile și va pregăti materialele necesare pentru susținerea Raportului de evaluare Moneyval și implementarea ulterioară eficientă a recomandărilor din raport. De asemenea, va întreprinde măsurile de rigoare pentru supravegherea aplicării adecvate a cerințelor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului în contextul procesului de declarare voluntară și stimulare fiscală.

Grație suportului oferit de Uniunea Europeană prin intermediul proiectului TWINNING în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, Banca Națională va consolida și va dezvolta mecanismul de supraveghere al entităților raportoare, având în vedere noile cerințe ale actelor normative, inclusiv prin implementarea unor proceduri interne robuste, evaluarea riscurilor la care se expun entitățile, prin instruirea continuă și informarea privind noile tendințe și tipologii aferente domeniului.

2018

— [Prioritățile supravegherii bancare ale Băncii Naționale a Moldovei pentru anul 2018](#) ^[1]

2017

— [Prioritățile în supravegherea bancară ale Băncii Naționale a Moldovei pentru anul 2017](#) ^[2]

See also

Tags

[depozite](#) ^[3]

[credite](#) ^[4]

[statistics](#) ^[5]

[capitalul](#) ^[6]

[activele](#) ^[7]

[lichiditatea](#) ^[8]

[soldul creditelor](#) ^[9]

[profitul băncilor](#) ^[10]

[bank](#) ^[11]

Source URL:

<http://www.bnm.md/en/node/58363>

Related links:

[1] <http://www.bnm.md/ro/content/prioritatile-supravegherii-bancare-ale-bancii-nationale-moldovei-pentru-anul-2018> [2] <http://www.bnm.md/ro/content/prioritatile-supravegherea-bancara-ale-bancii-nationale-moldovei> [3] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=depozite](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=depozite) [4] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=credite](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=credite) [5] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=statistics](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=statistics) [6] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=capitalul](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=capitalul) [7] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=activele](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=activele) [8] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=lichiditatea](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=lichiditatea) [9] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=soldul creditelor](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=soldul-creditelor) [10] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=profitul băncilor](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=profitul-bancilor) [11] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=bank](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=bank)